

Kerkeind 34, maagdenhuis Betlehem

Kerkplein 28 deels, 5061 EB

Toen in 1957 huishoudschool St.-Martha op het Kerkplein betrokken werd veranderde hier de eeuwenoude situatie volledig. Op de rondweg rond de kerk werd gebouwd en de weg boog voortaan veel noordelijker richting Kerkstraat. Aan die doorlopende rondweg stond het Oisterwijkse maagdenhuis Betlehem, waarop nu een deel van het nieuwe gebouw aansluiting zocht met klooster Catharinenberg. Deze 'geestelijke maagden' waren na de Vrede van Munster genoodzaakt geweest een veiliger toevluchtsoord te zoeken in Duffel in de Zuidelijke Nederlanden.

Kerkeind 34, maagdenhuis Betlehem, Kerkplein 28 deels, 5061 EB

1.14
De regel van het Oisterwijkse
Maagdenhuis, zoals die in 1980
opstook bij de Antwerpse
letterkundige Frans Verbiest.
Dit manuscript dateert in elk geval
van vóór 1588.

Iem hier volghet den reghel des heylighen
gheests profiteligh om tot enen inwendighen
leuen te comen
I den icken sult ghe met alder naerster
heyt aerebeden om te onderhoude die heylighen
ghe ghebode gods En die wode des heylighen
euangelijs Iesu xpi en die gheboden der
heyligher kercke
I allen uthen ghedachten Worden en Werke
sult ghe pucligh god soete meyne en beghete
ien voer te selue en voer alle ghescheyde die
ghe En neme alle dinghe sonder middel tot
god Wtghenome die sonde die wt ons seluen
alleen roemt
Ghebruyt alle creature gods met verstaen
denbaerheit en draecht Iesum en sign leuen

Toen in 1957 huishoudschool St.-Martha op het Kerkplein betrokken werd veranderde hier de eeuwenoude situatie volledig. Op de rondweg rond de kerk werd gebouwd en de weg boog voortaan veel noordelijker richting Kerkstraat. Aan die doorlopende rondweg stond het Oisterwijkse maagdenhuis Betlehem, waarop nu een deel van het nieuwe gebouw aansluiting zocht met klooster Catharinenberg. Deze 'geestelijke maagden' waren na de Vrede van Munster genoodzaakt geweest een veiliger toevluchtsoord te zoeken in Duffel in de Zuidelijke Nederlanden.

Nog niet verder uitgewerkt.

zie ook:

Ruth Timmermans, *Het convent van Betlehem. Een half millennium vrouwelijke spiritualiteit en bedrijvigheid, (Duffel/)*Leuven 2000

Lieve Uyttenhove, *Ontvangen om te geven. De spirituele weg van Maria van Hout (1470/80-1547)*, Averbode 2016

1400 reconstructie

1832 kadaster

1950 kadaster

2023 kadaster

Kerkeind 34	Oisterwijk,GA.87-98	oud 260-271
	Maagdenhuys	
	<i>eigenaars</i>	<i>bewoners</i>
1736	Anthony Glaviman	Stefanus van der Henst, Aarnout van de Wiel, en Jan van de Wiel
1741		Stefanus van der Henst en Jan van de Pasch
1746		Willem van de Loo en Jan van de Pasch
1751		Jenneke van Loon, Jan van de Pasch, wede Peter van Korven, Thomas Poorters, Peter van den Oudenhoven, en Ferdinaus van der Sterre
1756	de weduwe	wede Jan Ens? van de Pass, Giliam van Iersel, de wede Floris Bouwens, Andries van Uden
1761		de wede Dorus van de Laar, Jan Dankers en Andries van Uden
1766	de weduwe Anth. Glaviman	Dirk Dankers, Jan Dankers, Andries van Uden
1771	de weduwe Vitriarius	Dirk Dankers, de wede Mos, Gerrit Roosen en de wede Beekmans
1776	Willem Blonket	Dirk Dankers, Jan Adr. van Berkel, Christian van Hees, Geer A-o Roose en Cornelia Pluym
1781		tot een schuur gemaakt
1786		
1791		

overzicht

KERKEIND 34 het maagdenhuis Betlehem			
14-3-1483	sH,R.1252,470r-4	<i>huis</i>	Jan van Haren x vr Mechtelt Jan van Best Dierk z. Jan Noot bij Henrica n.d. Jan van Haren <i>zie K38</i> hr en mr Henrik Henrik Emmen Jacob Henrik Emmen [<i>deel zuid-oost</i>]
26-3-1541	O,R.245,40v	<i>huis</i>	hr en mr Claas Wouter van Esch
23-2-1543	O,R.247,4v	<i>huis</i>	negen maagden in het Maagdenhuis Betlehem
29-12-1550	O,R.254,97v		
14-6-1565	O,R.269,27v		<i>octrooi voor huis met 8 of 9 maagden van keizer Karel V van 8-3-1549</i>
8-5-1636	O,R.330,31		<i>met twee hofkens hierachter west, zie K40-IB</i> de diaconie 1/3, de arme tafel 1/3 en het vrouwenhuis 1/3 (<i>appointement Raad van State 4-12-1730</i>)
5-2-1732	O,R.415,171v	<i>huis schop</i> <i>huis klein huis 1 ½ L</i>	Antonie Glaviman (-1756), notaris x Elisabet van Hemert Maagdenhuis
18-5-1770	sH,R.1766,143v	<i>huis schop</i>	Geertrui Glavimans te Dongen Philip Reinhard Vitriarius, griffier van het kwartier en secretaris van Otw x Henriette Geertruid Verster Maagdenhuis
16-11-1770	sH,R.1766,143v		Adriaan Antonis Vermunt (Venmans), brouwer te Etten x Anna Vergouwen
3-5-1774	O,R.429,65v	<i>huis schop</i>	Willem Blonket
1796		<i>nieuwe schuur</i>	
21-8-1797	O,R.436,27	<i>hof 1 L</i>	Nicolaas Hendrik Strick van Linschoten <i>met erf west aan Kloosterdijk</i>
7-11-1804	O,R.438,167v	<i>hof en hof 1 L</i>	Jan Francis van Hal Maagdenhuis F.444
11-10-1843		<i>hof</i>	Johannes Franciscus Josephus van Rijckevorsel namens de zusters franciscanessen van Oirschot
1880		<i>hof</i>	Vereniging van Vrouwen te Oisterwijk <i>[zie verder Kerkeind 31]</i>

uit: www.devrijheidooisterwijk.nl 30-5-2023